

درس ۲ داستان من و شما

سؤالات امتحانی درس چهارم

گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

۱. کدام‌یک از واژه‌های زیر با بقیه متفاوت است؟
 الف. درختان ب. زندگانی پ. کشاورزان ت. مردان
۲. در کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟
 الف. بزرگی و عضمت من و شما به این است که نگاهبان هم باشیم.
 ب. اکنون بگزارید خودم را بیش‌تر به شما معرفی کنم.
 پ. من با همه‌ی نسل‌های مختلف تاریخ ایران، همراهی کرده‌ام.
 ت. زبان فارسی در طول تاریخ گرفتار صلیقه‌ها شده است.

جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

۳. هر کلمه یا پاره‌ای از پیکر من است.
 ۴. هر نوشته از چند به هم پیوسته درست شده است.
 ۵. مفرد واژه‌ی بیگانگان، کلمه‌ی است.
 ۶. هر ایرانی با و مهربانی من پرورش می‌یابد.
 ۷. چهره‌ی دوم زبان فارسی است که در نوشتار آشکار می‌شود.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۸. دو اصل از اصولی را که هنگام نوشتن باید به آن‌ها توجه کرد، نام ببرید.
 ۹. اشکال زبان فارسی را نام ببرید.
 ۱۰. چه کسانی باعث افتخارات زیادی برای زبان فارسی بوده‌اند؟
 ۱۱. کدام‌یک از اشکال زبان فارسی دچار چندگانگی شده است؟

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲. دو مورد از راه‌های نگاهبانی زبان فارسی را بنویسید.
 ۱۳. زبان فارسی چه نقشی در وحدت و یکپارچگی ملت ایران دارد؟
 ۱۴. برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.
 الف. شاهد ب. تلفظ
 ۱۵. شکل درست دیگر این واژه‌ها را بنویسید.
 الف. گل خانه ب. بزرگتر پ. شاخه‌ی درخت ت. زبانها
 ۱۶. در جدول پایین، ۲ کلمه‌ی (مترادف)، ۲ کلمه‌ی (متضاد) و ۲ کلمه‌ی (مفرد و جمع (ان)) بنویسید.

مترادف	متضاد	مفرد و جمع (ان)
۱.	۱.	۱.
۲.	۲.	۲.

۱۷. در داخل از نشانه‌های نگارشی مناسب استفاده کنید.
 دیگران با شنیدن نام هر یک به یاد من و وطن می‌افتند و یا برعکس بی‌گمان تا به این‌جا پی برده‌اید که من کیستم
۱۸. جاهای خالی را با واژه‌ی مناسب کامل کنید.
 الف. شاهزاده + ان ←
 ب. + ← آزادگان

۱۹.	در عبارت‌های زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. الف. حتماً دریافتید که مقسوم از این فرزندان عزیز، چه کسانی هستند. ب. افتخارات شما با عس سربلندی و اعتبار من است. پ. در اشکال زبان فارسی، تغییرات زیادی پدید آمده است. ت. هر واژه، تلفظ، معنی و معمولن یک شکل نوشتن دارد.
-----	--

پاسخ

<p>۱۳ ملت ایران، دارای اقوام گوناگون است که هر کدام زبان‌ها و گویش‌های متفاوتی دارند و عاملی که این اقوام را پیوند می‌دهد، زبان فارسی است که ریشه در تمام زبان‌ها و گویش‌های ایران دارد.</p> <p>۱۴ الف. شاهد: شهید، مشهد ب. تلفظ: لفظ، الفاظ</p> <p>۱۵ الف. گلخانه ب. بزرگ‌تر
پ. شاخهٔ درخت ت. زبان‌ها</p> <p>۱۶ مترادف: ۱. (کلمه، واژه)، ۲. (بزرگی، عظمت)
متضاد: ۱. (فراز، فرود)، ۲. (شکست، پیروزی)
مفرد و جمع: ۱. (دوست، دوستان)، ۲. (فرزند، فرزندان)</p> <p>۱۷ (، - ؛ ؟)</p> <p>۱۸ الف. شاهزادگان ب. آزاده + ان</p> <p>۱۹ الف. مقصودم ب. باعث
پ. تغییرات ت. معمولاً</p> | <p>۱ گزینه‌ی «ب»</p> <p>۲ گزینه‌ی «پ»</p> <p>۳ واژه</p> <p>۴ جمله</p> <p>۵ بیگانه</p> <p>۶ آواهای دلنشین و نغمه‌های</p> <p>۷ خط</p> <p>۸ ساده‌نویسی، کوتاهی جمله‌ها</p> <p>۹ آوا و صدا، خط، اشاره</p> <p>۱۰ بزرگان علم و ادب</p> <p>۱۱ شکل نوشتار</p> <p>۱۲ ۱. یادگیری قواعد و دستور زبان فارسی
۲. عدم کاربرد زبان خارجی در گویش فارسی</p> |
|--|--|

درس ۵ هفت خان رستم

سؤالات امتحانی درس پنجم	
<p>۱. در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی، به کار رفته است؟ «بزد تیغ و بنداخت از بر، سرش الف. کنایه ب. تضاد ب. قوی‌بنجه: توانا ت. قصد: منظور</p>	<p>گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.</p> <p>۲. املائی کدام واژه با توجه به معنای آن درست نیست؟ الف. تیمار کردن: مراقبت کردن پ. سهمگین: ترسناک</p>
<p>جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.</p>	
<p>۳. هرگاه کسی کار بسیار دشواری را با پیروزی به پایان برساند، می‌گویند از گذشته است.</p>	

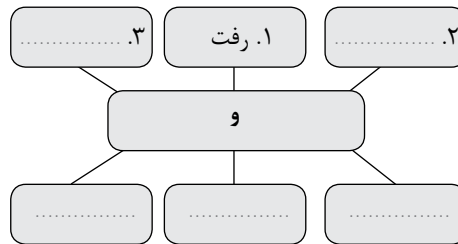
۴. در خان پنجم، رستم با دیوی به نام رویاروی می‌شود.
 ۵. بزرگ‌نمایی در بیان حوادث را می‌گویند.
 ۶. رستم با نیروی توانست هفت خان را با موفقیت پشت سر بگذارد.
 ۷. به سخنی که دارای دو مفهوم دور و نزدیک است و مقصود گوینده، معنای دور آن است، می‌گویند.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۸. منظور از عبارت «رستم در خشم می‌شود» چیست؟
 ۹. عبارت «به تنگ آمدن» کنایه از چیست؟
 ۱۰. عبارت «ژدها دوباره خود را به رخش می‌نمایند» به چه معناست؟
 ۱۱. منظور از کلمه‌ی «نخجیر» در عبارت «پس از نخجیر به خواب می‌رود» چیست؟

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲. منظور از «هفت خان» چیست؟
 ۱۳. بیت «ز هر بد، تویی بندگان را پناه / تو دادی مرا گردی و دستگاه» را به نثر ساده بنویسید.
 ۱۴. رستم در هفت خان چه مراحل را پشت سر می‌گذارد؟
 ۱۵. مانند نمونه، جاهای خالی را با واژه‌ی مناسب کامل کنید.

۱۶. با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «خروشید و جوشید و برکند خاک
 الف. بیت بالا را در یک بند توضیح دهید.
 ب. آرایه‌ی ادبی به کار رفته را مشخص کنید.
 ۱۷. معنای دور و نزدیک کنایه‌های زیر را بنویسید.
 الف. در خانه‌ی او همیشه باز است.
 ب. پنبه از گوش درآوردن.
 ۱۸. ضرب‌المثل «نوش دارو بعد از مرگ سهراب» را در یک بند توضیح دهید.
 ۱۹. در عبارات زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.
 الف. رستم به هیله‌گری جادوگر پی برد.
 ب. رستم با پشت سر گذاشتن هفت مرهله‌ی خطرناک، یاران خود را از بند دیوان نجات می‌دهد.
 پ. رستم برای چیره‌گی بر جادوگر از خدا یاری می‌خواهد.
 ت. رستم در چشمه، شست و شو می‌کند و آن‌گاه خدای را سپاس می‌گذارد.

پاسخ

۱	گزینه‌ی «پ»	۵	مبالغه
۲	گزینه‌ی «پ»	۶	توکل به خدا
۳	هفت خان رستم	۷	کنایه
۴	اُولاد	۸	رستم خشمگین (عصبانی) می‌شود.

۱۶ الف. رخس (اسب رستم) فریاد زد (شیهه کردن) و پایش را محکم بر زمین کوبید تا جایی که زمین از شدت کوبیدن سُم‌هایش شکافته شد.
ب. مبالغه

۱۷ الف. معنای نزدیک: یعنی در خانه‌ی او بسته نمی‌شود و همیشه باز می‌ماند.
معنای دور: یعنی مهمان‌نواز است.
ب. معنای نزدیک: پنبه را از گوش خارج کردن.
معنای دور: خوب گوش دادن به حرف‌ها را می‌گویند، هوشیار شدن.

۱۸ انجام هر کاری باید در زمان مناسب آن انجام گیرد وگرنه فایده‌ای نخواهد داشت مانند نوش دارویی (دارویی که علاج‌کننده‌ی همه‌ی بیماری‌هاست) که رستم با تلاش فراوان برای بهبود زخم سهراب تهیه کرد اما چون بعد از مرگ سهراب رسید؛ فایده‌ای نداشت.

۱۹ الف. حيله‌گری ب. مرحله‌ی
پ. چیرگی ت. سپاس می‌گزارد

۹ خسته شدن و به ستوه آمدن

۱۰ یعنی ازدها یک‌بار دیگر خود را به رخشان می‌دهد.

۱۱ شکار

۱۲ هفت‌خان، نام هفت مرحله از نبردهای رستم با نیروهای اهریمنی و گذشتن از دشواری‌هاست.

۱۳ خدایا، تو پناه همه‌ی بندگان در هنگام گرفتاری هستی. ای خدای بزرگ تو به من قدرت پهلوانی و عظمت بخشیدی.

۱۴ خان اول: نبرد با شیر، خان دوم: گذشتن از بیابانی سخت، خان سوم: جنگ با ازدها، خان چهارم: از پای درآوردن جادوگر، خان پنجم: به بند کشیدن دیو (اولاد)، خان ششم: پیروز شدن بر ارژنگ دیو، خان هفتم: نبرد با دیو سپید و نابودی او.

۱۵ ۱. رفت‌وآمد، ۲. جست‌وجو، ۳. شست‌وشو

درس ای وطن

سؤالات امتحانی درس ششم

گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

۱. در کدام گزینه منادا وجود دارد؟
الف. همچو باران بهاری ب. از بلندی‌های پاک
پ. ای دلیل زنده ماندن ت. مثل سبزی چمن
۲. در همه‌ی گزینه‌ها، آرایه‌ی تشبیه وجود دارد به جز گزینه‌ی
الف. همچو آواز بلندی ب. مثل غم در مرگ مادر
پ. باوفایی همچو خاک ت. ای نگهبان وجودم

جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

۳. در کسی یا چیزی را به کسی یا چیز دیگر مانند می‌کنند.
۴. در شعر (ای وطن) شاعر، وطن را به کوه و سربازان مانند کرده است.
۵. در عبارت «ای غم تو» نشانه‌ی ندا است.
۶. «شعر حافظ» ترکیب و «سرودی صادقانه»، ترکیب است.
۷. کلمه‌ای که هر یک از نشانه‌های «ندا» را داشته باشد، نامیده می‌شود.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۸. نشانه‌های «ندا» را نام ببرید.
۹. در عبارت «ای سرودم» کلمه‌ی منادا کدام است؟
۱۰. در عبارت «همچو جان در هر بدن» از کدام آرایه‌ی ادبی استفاده شده است؟
۱۱. با توجه به عبارت «مایه‌ی آزادی‌ام تو...» منظور از واژه‌ی «مایه» چیست؟

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲. شاعر در شعر «ای وطن» وطن را به چیزهایی مانند کرده است؟ (۴ مورد)
۱۳. چرا شاعر، وطن را به «قهرمان قصه‌ها» مانند کرده است؟

۱۴.	چگونه وطن می‌تواند نگهبان وجود ما باشد؟												
۱۵.	واژه‌ی «گل» و «مادر» را در یک جمله به کار ببرید. (با استفاده از آرایه‌ی تشبیه)												
۱۶.	مفهوم ضرب‌المثل «با دوستان بساز و بر دشمنان بتاز» را در یک بند توضیح دهید.												
۱۷.	در عبارات و ابیات زیر، منادا و حرف ندا را مشخص کنید.												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>عبارات و مصراع‌ها</th> <th>نشانه‌ی ندا</th> <th>منادا</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ای سلامم</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>یا رب، مددی</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>خدایا جهان پادشاهی تو راست</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>	عبارات و مصراع‌ها	نشانه‌ی ندا	منادا	ای سلامم	یا رب، مددی	خدایا جهان پادشاهی تو راست
عبارات و مصراع‌ها	نشانه‌ی ندا	منادا											
ای سلامم											
یا رب، مددی											
خدایا جهان پادشاهی تو راست											
۱۸.	کلمه‌های زیر را به چیزهای مناسب تشبیه کنید و در جمله‌ای به کار ببرید.												
	الف. دوست ب. شهید												
۱۹.	در عبارت‌های زیر، غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.												
	الف. مثل کوه قُصه‌هایی ب. با قروری، با گذشتی												
	پ. مثل آواز غناری ت. ای غم تو، شادیم تو												

پاسخ

۱۴	وطن مانند خانه‌ی ما، برای ما امنیت و آسودگی به همراه دارد و در آن احساس ترس و ناراحتی وجود ندارد.	۱	گزینه‌ی «پ»
۱۵	مادر مانند گل زیباست.	۲	گزینه‌ی «ت»
۱۶	با دوستان خود مهربان باش و سازگاری کن و به آن‌ها احترام بگذار اما با دشمنان خود با جدیت رفتار کن. چون وجود دوستان در زندگی ما مهم و ضروری است اما وجود دشمنان جز ضرر رساندن به ما چیز دیگری نیست.	۳	تشبیه
۱۷	نشانه‌ی ندا: ای منادا: سلامم	۴	غصه‌ها و عاشق
	نشانه‌ی ندا: یا منادا: رب	۵	ای
	نشانه‌ی ندا: ا منادا: خدای	۶	اضافی، وصفی
۱۸	الف. دوست خوب مانند غذا است. (از نظر ضروری بودن)
ب. شهید مانند گل شقایق است. (از نظر سرخی)	۷	منادا
۱۹	الف. غُصه‌های ب. غروری	۸	ای، یا، ا
	پ. قناری ت. شادی‌ام	۹	سرودم
		۱۰	تشبیه
		۱۱	باعث، سبب
		۱۲	رویش در بهاران، جان در هر بدن، بوی عطر گل‌ها، سبزی چمن
		۱۳	وطن همیشه در برابر بیگانگان مانند قهرمان یک داستان، ایستادگی می‌کند.